

ZDRUŽENJE
TRGOVCEV
V LJUBLJANI

C 1382

1937.

Poslovno

poročilo

ZA LETO

1937

ZDRUŽENJE TRGOVCEV V LJUBLJANI

Kratek pregled zgodovine ljubljanskega
trgovstva

POSLOVNO POROČILO

ZA LETO 1937

SESTAVIL TAJNIK

L. ŠMUC

NATISNILI J. BLASNIKA NASL.,

UNIVERZITETNA TISKARNA IN LITOGRAFIJA D. D. V LJUBLJANI

ODGOVOREN L. MIKUŠ.

KNJAZEVNA TRGOVINA V LJUBLJANI

POSLOVNO POROČILO

ZA LETO 1957

IZDAVAJELNIK

L. SMIT

C 1382

9002429

IZDAVAJELNIK: DR. L. SMIT, TRGOVA D. O. O. LJUBLJANA
KONČIKOVA ULICA 11, LJUBLJANA

Kratek pregled zgodovine ljubljanskega trgovstva

V zgodovini stanovskega gibanja ljubljanskega trgovstva zaznamujemo štiri glavne dobe in sicer:

- od 1854—1851,
- „ 1851—1881,
- „ 1905—1919,
- „ 1919 dalje.

- 14. junija 1854:** Ustanovitev „Reprezentance ljub. trgovstva“ in trg. šole pod vodstvom Mahra.
- 15. aprila 1851:** Reprezentanca prešla v območje Trgovinske zbornice.
- 22. marca 1881:** Ustanovitev Gremija trgovcev.
- 11. aprila 1881:** Njegova pravila potrjena.
- 22. aprila 1881:** Prvi občni zbor gremija. Za načelnika izvoljen Aleks. Dreo, člani odbora: Em. Mayer, Fran Fortuna, Josip Kordin, Peter Lasnik, Fr. Ks. Souvan in Matevž Treven.
- 16. januarja 1881:** Zbornica izročila gremiju šolski fond, ki ga je upravljala, v znesku florintov 12.724.—.
- 1901:** Ustanovljeno prvo Slovensko trg. društvo „Merkur“, katero vodi sedaj že več let velezaslužni in neumorni predsednik Dr. Fr. Windischer, velik prijatelj naše organizacije.
- 1901—1903:** Prvo narodnostno prebujenje ljubljanskega trgovstva.

- 1902:** Po hudih borbah so dobili Slovenci prvič pičlo zastopstvo v gremialnem odboru.
- 1905:** Dne 18. julija prehod gremija v slovenske roke. Prvi načelnik je bil pok. I v a n K n e z. Prvi slovenski odbor je bil takrat sestavljen tako: Hauptman, Souvan, Kavčič, Mejač, Perdan, Šarabon, Kostevc, Verovšek, Županec. Članov je bilo takrat okrog 300.
- 1906:** Borba gremija za dokaz usposobljenosti za vse stroke.
- 1907:** Obrtni zakon stopil v veljavo, gremiji obligatorne organizacije.
- 1908:** I v a n K n e z ponovno izvoljen za načelnika; v odbor vstopili Gvido Čadež, Schwentner, Vidmar itd.
- 1908:** Septembrski dogodki. Zahteva po slovenskem dopisovanju. Geslo „Svoji k svojim“ in „v slovenskemu jeziku povsod in vedno prvo in če mogoče izključno mesto“ je našlo 100% odziv.
- 1909:** Pokojninski zavod ustanovljen, ljub. trgovstvo toplo pozdravilo socialni napredek. Gremij vodil takrat A l. L i l l e g.
- 1912:** Politični dogodki globoko vplivajo na slovensko gospodarstvo. Davčni pritisk, pregledovanje poslovnih knjig itd. Gremij je vodil I v a n K o s t e v c, nato pa je prevzel posle I v a n S a m e c, v odbor prišel I v a n J e l a č i n, sedanji predsednik Zbornice, ki je vodil takrat blagajniške posle Združenja.
- 1913:** Politične spletke so zamotale vse gospodarstvo v svoje omrežje. Protibalkanska politika Avstrije, ki je izzivala Srbijo, je imela tudi

za gospodarstvo škodljive posledice. Ljubljansko trgovstvo je na občnem zboru dalo duška svojemu nezadovoljstvu in je sprejelo z velikim odobravanjem resolucijo glede trgovinskih pogodb.

Samec je ugotovil na zborovanju, da je za vse gospodarske polome odgovorna in kriva v prvi vrsti avstrijska diplomacija. Poudarjal je, da so ljubljanski trgovci na razmerah na Balkanu zelo interesirani in da trpi jugoslovansko orientirano trgovstvo radi vojnih zapletljajev.

1914: Vojna! Vpoklicani vsi odborniki razen g. Sameca.

1917: Na občnem zboru ugotovi g. Samec, da mu je silno težko vedno ponavljati fraze o nezlomljivi moči Avstrije in zagovarjati podpisovanje vojnega posojila. Posebne komisije so vse rekvirirale, vdirale v skladišča trgovcev itd. Gremij je moral podpisati 17.000 kron posojila.

1919: Za načelnika izvoljen g. Ivan Jelačin, ki se je v imenu ljubljanskega trgovstva iskreno zahvalil g. Samecu za njegov nevstrašen nastop in trud v korist članov v vojnem času.

Svit z vzhoda! Nova mlada država združenih Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prerojenje gospodarsko in politično. Tudi v naših organizacijah nov duh, delo, napredek in tudi skrbi.

1920: Dr. Windischer in Fr. Zebal neutrudno na delu za združitev vseh trgovcev v Sloveniji v eno organizacijo. Organizirala ter ustanovila Zvezo trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo. Za predsednika je bil izvoljen g. Ivan Jelačin, pozneje je načeloval

tej močni organizaciji Vilko Weix iz Maribora, nato J. J. Kavčič in slednjič je prevzel posle zveznega predsednika g. Stane Vidmar.

Gremialne posle je v letu 1920 prevzel Ivan Kostevc.

1922: Za načelnika izvoljen Fran Stupica. Davčni pritisk vedno večji. Davek na vojne dobičke razburil vse gospodarske kroge. Nevzdržne razmere na glavni carinarnici (Acimovičeva doba). Velik protestni shod proti davkom pred Mestnim domom, vodil ga je Ivan Jelačin.

1925: Zopet za načelnika izvoljen Fran Stupica. Borba za izenačenje davčne zakonodaje, obrtnega reda, socialnih dajatev, prostega skladišča, za zgradbo glavne carinarnice itd.

1925/26: Prehod gospodarstva iz poveljne konjunktura v depresivni položaj.

1927—1929: Vodi Gremij Ivan Gregorc. Ustanovljeno Trg. dobrodelno društvo „Pomoč“, katero vodi neutrudni predsednik K. A. Kregar. Društvo je izplačalo v 10 letih obstoja skoro 1 milijon din svojcem umrlih članov.

1929: Ustanovitev društva „Trg. dom“. Zamisel zgradbe tega doma je padla na seji Trg. društva Merkur že leta 1905 po pok. Ivanu Jelačinu.

1930—1933: Gremij ponovno vodi Ivan Gregorc. Akcija za znižanje obrestne mere, za ureditev delovnega časa, za izboljšanje telefonskega omrežja, za dograditev drugega tira

na železniški progi Zidani most—Zagreb in železnice Kočevje—Sušak, za izpremembo želez. tarif itd.

1934:

Na redni skupščini je bil izvoljen za predsednika Karel Soss, ki je vodil posle do 1937.

V teh letih zaznamujemo najhujši davčni pritisk in kopico novih povišanih davkov.

V znak protesta proti davkom smo zaprli vse obratovalnice. V naši borbi so nas solidarno podprli tudi obrtniki, kavarnarji, gostilničarji, sploh vsi davkoplačevalci pridobnine. Ljubljana je takrat izumrla, odpovedale so tudi prodajo kmečke prodajalke, ki so se izjavile solidarne z gospodarskimi organizacijami proti pretiranemu davčnemu bremenu. Naše vrste so se še bolj strnile, članstvo je spoznalo ter ugotovilo, da mora na uspehe računati samo v močni stanovski solidarnosti.

1934:

Centralno predstavništvo:

Težke gospodarske prilike, ki so vladale v letih 1933. in 1934. so dale povod, da se je ustanovilo

Centralno predstavništvo vseh zvez trgovskih združenj v državi, katerega predsednik je Nedeljko Savič, neustrašen borec za pravice vsega trgovstva. Pri ustanavljanju te reprezentance jugoslovenskega trgovstva ima mnogo zaslug bivši predsednik trg. združenj J. J. Kavčič, ki je v to organizacijo vložil veliko truda, požrtvovalnosti in še največ idealizma, ki v naših vrstah hvala Bogu ni še popolnoma izginil. Kljub tragični smrti blagopokojnega kralja Aleksandra v letu 1934 in silno težkim gospodarskim socialnim in ostalim prilikam, ki so vladale takrat, davčni vijak ni popustil, nasprotno, rubeži so bili na taki višini, da se

je ljudstva polaščal obup, a takratni činitelji niso upoštevali protestov, marveč se je delalo tako, kakor da se je hotelo upropastiti vse, kar je bilo še življenja zmožno.

1937:

Z nastopom finančnega ministra dr. Stojadnovića so se takratne napete razmere ublažile.

Leta 1937 je bil izvoljen za predsednika Združenja večkratni podpredsednik uprave Viktor M e d e n , ki vodi posle še danes.

Sedanja uprava

Predsednik: Viktor Meden,
Podpredsednik: Roman Golob,

Člani uprave:

Avgust Volk,	Viljem Laznik,
Ivan Železnikar,	Fran Kolšek,
Anton Verbič,	Joža Štrukelj,
Fran Novak,	Fran Mravljak,
Dominik Čebin,	Anton Žlender,
Janko Krek,	Zvonimir Lukič,

Namestniki: Avgust Robežnik,
Kristian Čermelj,
Miloš Kompare,
Bogomir Motoh.

Nadzorni odbor:

Člani: Stanko Florjančič,
Miha Rožanc,
Karel Soss,

namestniki: Janko Čepon,
Oskar Schmidt,
Jozo Gorec,

Častni odbor:

Stane Vidmar, Josip Kette,
Viktor Meden, Miha Rožanc,
Avgust Volk.

Sekcije :

1. Sekcija trgovcev s špecerijskim, kolonialnim, materialnim, delikatesnim in mešanim blagom.

članov 274;

načelnik: Anton Verbič,

podnačelnik: Franjo Kamenšek,

odbor:

Fran Klemenc,

Štefan Mencinger,

Josip Rus,

Simon Jurčič,

Viktor Šober,

Egon Planinšek,

Fran Kolšek,

Ivan Pezdir,

Hinko Rebolj,

Ivan Krivic,

Janko Stupica,

Joža Marinko,

Matko Soklič,

Alojzij Anko,

Ivan Pintar,

Maks Leben,

Janko Spreitzer,

Josip Stanovnik,

Ivan Rahne,

Viktor Vodnik,

Fran Kačar,

Henrik Bartl,

Avgust Robežnik.

2. Sekcija trgovcev z manufakturnim blagom:

članov 49;

načelnik: Anton Žlender.

3. Sekcija trgovcev z modnim blagom:

članov 87;

načelnik: Josip Kette.

3. a) Sekcija trgovcev z galanterijskim blagom na debelo:

članov 9;

načelnik: Oskar Schmidt.

4. Sekcija trgovcev s konfekcijskim blagom:

članov 11;

načelnik: Zvonimir Lukič.

5. Sekcija trgovcev z železnino:

članov 27;

načelnik: Josip Zalta.

6. Sekcija trgovcev s papirjem, pisarniškimi in šolskimi potrebščinami:
članov 34;
7. Sekcija trgovcev s kurivom:
članov 34;
načelnik: Fran Slo v š a.
8. Sekcija trgovcev s pisalnimi stroji:
članov 10;
načelnik: Fran M r a v l j a k.
9. Sekcija trgovcev z mlekom in mlečnimi izdelki:
članov 6;
načelnik: Fran K o v a č i č.
10. Sekcija trgovcev z deželnimi pridelki in semeni:
članov 28;
načelnik: Fran P o g a č n i k.
11. Sekcija trgovcev z lesom:
članov 25;
načelnik Franjo Š k r b e c.
12. Sekcija trgovcev z elektrotehničnimi predmeti:
članov 12;
načelnik: Ivan B o g a t a j.
13. Sekcija trgovcev drogeristov:
članov 17;
načelnik: Anton K a n c.
14. Sekcija trgovcev s sadjem, zelenjavo in živili:
članov 188;
načelnik Miloš K o m p a r e.
15. Sekcija trgovcev z nafto in bencinom:
članov 8;
načelnik: Viljem L a z n i k.
16. Sekcija trgovcev s čevlji, usnjem in čevljarskimi potrebščinami:
članov 46;
načelnik: Janko Č e p o n, (začasno).
17. sekcija trgovcev s steklom in porcelanom:
članov 7;
načelnik: A. A g n o l a.

18. Sekcija trgovcev s športnimi predmeti:
članov 3;
načelnik: S. P r e d a l i č.
19. Sekcija trgovcev z vinom na debelo:
članov 14;
načelnik: Krist. Č e r m e l j.
20. Sekcija trgovcev z alkoholnimi pijačami na debelo:
članov 6;
načelnik: Viktor M e d e n.
21. Sekcija trgovcev z urami, zlatino, srebrnino itd.:
članov 15;
načelnik: Lud. Č e r n e.
22. Sekcija trgovcev z Radio-aparati:
članov 12;
načelnik Joža Š t r u k e l j.

Stroke:

trgovine:

1. s špecerijskim, kolonijalnim, materijalnim in mešanim blagom,
2. z delikatesnim blagom,
3. z manufakturnim blagom,
4. s konfekcijskim blagom,
5. z galanterijo in norinberskim blagom,
6. s papirjem, pisarniškimi in šolskimi potrebščinami,
7. z usnjem in čevljarskimi potrebščinami,
8. s čevlji,
9. z železnino, stroji in posodo,
10. z elektrotehničnimi in tehničnimi predmeti,
11. z lesom in lesnimi izdelki,
12. z deželnimi pridelki,
13. z urami, zlatnino in srebrnino,
14. s steklom in porcelanom,
15. s pohištvom,
16. z glasbili,
17. s športnimi predmeti,
18. z vrvarskimi izdelki,
19. z bandažiskimi in gumijastimi predmeti,
20. s cerkvenimi predmeti in potrebščinami,
21. z radio-aparati in njih potrebščinami,
22. s preprogami in tapetniškimi potrebščinami,
23. z dežniki,
24. s kosmetičnimi in parfumerijskimi potrebščinami,
25. s pletenino in trikotažo,
26. s keramiko in lončenimi izdelki,
27. s kovčeki in torbicami,
28. s krojaškimi potrebščinami,
29. s kolesi in avtomobili,
30. s šivalnimi stroji,
31. s slaščicami,

32. s sadjem in zelenjavo ter živili,
 33. z barvami in laki,
 34. z bencinom in nafto,
 35. z mlekom in mlečnimi izdelki,
 36. z vinom na debelo,
 37. z alkoholnimi pijačami na debelo,
 38. s foto potrebščinami,
 39. z zobozdravniškimi in zobotehničnimi predmeti,
 40. s štambiljami,
 41. s pogrebnimi potrebščinami,
 42. s krznom,
 43. s cvetlicami,
 44. s črevami, lojem in živino,
 45. z ribami,
 46. s peskom,
 47. z igralnimi mizami,
 48. z optičnimi predmeti,
 49. s puškami,
 50. z juto in starimi vrečami,
 51. z ročnimi deli in njih potrebščinami,
 52. s stavbenim in gradbenim materijalom,
 53. z umetninami,
 54. Komisijske trgovine,
 55. Agenture,
 56. Menjalnice,
 57. Carinska posredništva,
 58. Knjigotržstvo,
 59. Izposojevanje čolnov,
 60. Starinarstvo,
 61. Sejmarstvo.
-

Trgovska nadaljevalna šola

Šolski odbor:

Načelnik: Anton Verbič,
člani: Roman Golob,
Avgust Volk,
Fran Kolšek,
Ivan Železnikar,
Ravnatelj šole: Rado Grum,

učiteljski zbor:

1. dr. Alojzij Zupan, verouk,
2. Rudolf Dostal, nemščina, slovenščina,
3. Niko Fabjanič, srbohrvaščina,
4. Alojzij Goriup, nemščino,
5. Stanko Legat, knjig., men. znan., trg. zak., drž. nauk,
6. Stanko Lenarčič, računstvo, blagoznanstvo,
7. Alojzij Marok, nemščina, zemljepis, lepomis,
8. Fran Mermolja, računstvo,
9. Alojzij Škrinjar, slovenščina, zemljepis, lepomis,
10. Josip Wagner, koresp., računstvo,
11. Rado Grum, knjigovodstvo,

	Učenci	Učenke
I a razred	36	—
I b „	—	25
II a „	27	—
II b „	—	25
II c „	20	14
III a „	25	—
III b „	—	29
III c „	14	19
	122	108

Za uspešen razvoj naše trg. nad. šole imata velike zasluge bivša člana uprave oziroma podpredsednika J. J. Kavčič in Albin Smrkolj.

Dvignila se je šola moralno in etično. Zahteva po predizobrazbi se je zvišala na tri razrede srednje, odnosno meščanske šole. Vsako leto se razdeljujejo lepe nagrade najpridnejšim. Zadnje leto so se pa na predlog g. Volk a razdelile hranilne knjižice. Ob dvajsetletnici slovenske trg. nadaljevalne šole, l. 1934. je g. Smrkolj v „Trgovskem Tovarišu“ štev. 10 izčrpno podal članstvu sliko vseh borb za osamosvojitve naše šole iz rok Mahra in poznejšo podreditev v slovenske učiteljske roke.

Skrb za šolo je prešla na novega načelnika šolskega odbora g. Antona Verbiča, ki ima polno razumevanja za naš trgovski podmladek, zato smo prepričani, da bo šola pod skrbnim vodstvom Rada Gruma, ki upravlja šolo že 16 let, procvitala v čast naši mladini in trgovskemu stanu.

Urniki

za šolsko leto 1937/38

Ponedeljek.

I. a Rač.	Rač.	Knjig.	Ver.	Srbohrv.
II. a Ver.	Knjig.	Rač.	Rač.	Trg. men.
III. a Knjig.	Knjig.	Ver.	Srbohrv.	Blgz.
III. c Drž.	Ver.	Srbohrv.	Knjigov.	Knjigov.

Torek

I. b Ver.	Pis.	Slov.	Zemlj.	Knjigov.
II. b Korsp.	Korsp.	Slov.	Knjigov.	Ver.
II. c Trg. men.	Knjigov.	Ver.	Korsp.	Korsp.
III. b Nem.	Nem.	Drž.	Ver.	Slov.

Sreda

I. a Korsp.	I. b Korsp.
II. a Srbohr.	II. b Trg. men.
III. a Drž.	II. c Slov.
III. c Slov.	III. b Srbohr.

Četrtek

I. a Nem.	Nem.	Pisanje	Zemlj.	Slov.
II. a Nem.	Nem.	Slov.	Korsp.	Korsp.
III. a Rač.	Rač.	Nem.	Nem.	Slov.
III. c Nem.	Nem.	Rač.	Rač.	Blgzn.

Petek

I. b Nem.	Nem.	Srbohr.	Rač.	Rač.
II. b Rač.	Rač.	Nem.	Srbohrv.	Nem.
II. c Nem.	Nem.	Rač.	Rač.	Srbohrv.
III. b Rač.	Rač.	Blgzn.	Knjig.	Knjigv.

Poročilo

predsednika Viktorja Medena

za redno letno skupščino 1938.

Prvo poslovno leto sedanje uprave je šlo tako bežno mimo nas, da smo komaj dohitevali vse gospodarske, socialne in ostale dogodke, ki so imeli bodisi ugoden ali neugoden vpliv na naše gospodarstvo.

V pretekli poslovni dobi smo posvečali vso pozornost vprašanjem, ki posegajo v življenjske interese slovenske trgovine.

Že na lanski skupščini smo ugotovili, da trpi ljubljanska trgovina še vedno zbog preobčutnih mestnih trošarin in uvoznin. Znano je, da nam konkurirajo Celje, Maribor, Kranj, Novi Sad itd. Nekdaj kupčijsko tako močna Ljubljana, postaja za poslovni svet malopomembno trgovsko mesto. Namesto, da bi se v prejšnjih letih s primerno in uvidevno gospodarsko politiko privabljali v naše mesto kupci od vseh strani, so se s pretiranimi davščinami odbijali.

Proračuni se zvišujejo, ne vpraša pa se, če more kupna moč ljubljanskega prebivalstva prenesti vsa bremena, ki se nalagajo.

Pred očmi moramo imeti dejstvo, da se je industrija zaradi predragega elektr. toka in drugih občutnih davščin odganjala daleč od Ljubljane, zato pa je dobilo naše mesto več ali manj značaj uradniškega mesta.

Radi priznamo, da se nahaja mestna občina v težkih brigah, zavedamo pa se prav dobro, da so imeli gospodarski krogi vedno dobro voljo pomagati občini pri njenih stremljenjih in so tudi še danes pripravljeni sodelovati v korist in napredek Ljubljane.

Upravičeno pa smemo zahtevati, da se upoštevamo tam, kjer stvarno dokazujemo, da se nam v temelju onemogoča eksistenca.

Če se je na sestanku predstavnikov strok z nač. fin. odbora prof. D e r m a s t i j o izrazila želja po reorganizaciji vsega trošarinskega in uvozninskega sistema, potem je to dokaz, da je na

obeh straneh dobra volja odpraviti vse one trdote, ki ovirajo gospodarski razmah našega mesta.

Če se povsod poudarja, da je treba voditi gospodarsko politiko, potem mora med prizadetimi, to je med onimi, ki dajejo in onimi, ki prejemajo, vladati medsebojno zaupanje, strpljivost, uvidevnost in kar je najglavneje, oba morata biti popustljiva v korist celote.

Življenje nas je že večkrat temeljito poučilo, da je srednja pot najboljša in najbolj zdrava. Ekstremi so še vedno povzročili našemu gospodarstvu nepopravljive škode. Vse eksperimente na gospodarskem in socialnem, pa tudi na kulturnem polju smo morali občutiti leta in leta davkoplačevalci, ne pa oni, ki so z žepi davkoplačevalcev eksperimentirali.

Odveč bi bilo razpravljati o vseh vprašanjih, ki nas še tarejo. Življenje gre svojo pot, zato pa moramo misliti le naprej, kako bomo obvarovali naše gospodarstvo nadaljnjih škod.

Ko grajamo vse te napake in nedostatke, moramo z vso odločnostjo poudariti, da jih grajamo samo zato, da bi dosegli zboljšanje razmer za nas Slovence, posebno pa za naše mesto.

Naše organizacije so strogo nepolitične, v svoji sredi združujejo pripadnike raznih strank, so pa glede vprašanja, kako bi se morala voditi gospodarska politika iz Beograda, vse ene misli, da bi bila lahko boljša, ne pa da s pretiranimi centralističnimi odredbami ubija slovensko gospodarstvo.

Zato se bomo vsestransko prizadevali in podpirali vsako koristno akcijo za postopno decentralizacijo državne uprave ter podpirali vse one faktorje, ki bodo varovali splošne gospodarske interese, še posebej pa one Slovenije.

V splošnem moramo priznati, da se je sedanja vlada mnogo trudila zboljšati gospodarske razmere. Tudi pri javnih delih se je premaknilo, vidimo povsod najboljšo voljo do dela in napredka. Dograditi bo treba ceste, ki vodijo skozi Slovenijo na Primorje in drugod. Za nas je še vedno neizpolnjena zahteva zveza Slovenije z morjem itd.

Finančni minister je v fin. odboru nar. skupščine zagotovil, da se davščine nikakor ne bodo povišale, nasprotno nekod še omilile. Oficialno priznanje, da so se pri nas najstrožje pobirale davščine in tudi odmerjale, mora najti korekturo v priredbenem postopanju za leto 1938.

Uradne statistike nam povedo o rekordnih izvozih zlasti koroze, pšenice, bakra, živine, pa tudi lesa. Cena živini se je zvišala za skoro 6%. Tudi nacionalni dohodek se je povečal za skoro 2 milijardi.

Bolešno vprašanje, ki razjeda državne temelje, so še vedno privilegiji, ki se morajo odpraviti. V to poglavje spada tudi privilegiranje nekaterih pokrajin pri razdeljevanju javnih del in drugih državnih investicij.

Treba bo torej na skupno delo, da pritegnemo od vseh ogromnih dohodkov, ki se stekajo v našo prestolnico, tudi za nas oni del, ki nam po naših davčnih plačilih pripada!

To so skupno vprašanja, pri katerih bi morali nastopati Slovenci enotno, saj gre za nas. Zato bi morali v vprašanjih občne koristi stopati in nastopati složno in odločno. Bog daj, da bi se to tudi zgodilo. To je moja in splošna želja vseh onih, ki jim je pri srcu ne samo naša ožja domovina, temveč tudi na znotraj gospodarsko urejena, na zunaj pa močna Jugoslavija.

Pozdraviti moram uspešno prizadevanje predsednika mestne občine dr. Adlešiča glede sanacije Mestne hranilnice, ki bo brezdvóma ugodno vplivala na poslovno oživljenje našega mesta in tudi drugod. Izogniti se ne morem tudi priznanju točne ekspanzivnosti mestnih uradov ter pootreni kontroli nad številnimi tihotapci, ki so resno ogrožali obstoj posameznih strok, predvsem špecerijsko in alkoholno. Združenje vodi še vedno pogajanja ter razgovore s predstavniki mestne občine za poenostavljenje mestne trošarine in uvoznine. Upamo, da bomo tudi v tem vprašanju končno prišli do pozitivnih rezultatov in sporazuma, kar bo enkrat za vselej odstranilo vso nevoljo naših članov proti tej davščini.

V splošnem ugotavljam, da je nastopilo zboljšanje predvsem na lesnem tržišču, kjer so se cene dvignile, kar seveda zelo ugodno vpliva na vse sloje, zlasti kmeta in obrtnika. Tudi denarni zavodi so pridobili zopet zaupanje vlagateljev, zato čitamo povsod o naraščanju hranilnih vlog itd. Tudi del združništva se je rešil večletne denarne stiske.

Odgovorni faktorji posvečajo izboljšanju gospodarskih, socialnih in kulturnih prilik mnogo pozornosti in je videti povsod dobro voljo. Želimo le, da bi se dohodki, ki se stekajo v državno centralno blagajno pravilno usmerjali v korist celote in da bi

Slovenija, kakor sem že preje omenil, dobila za svoje potrebe oni del, ki ji po dajatvah pripada.

Ko zaključujem svoje kratko poročilo, s zahvaljujem kr. banski upravi za naklonjenost in podporo v borbi proti nelegalni trgovini, zlasti proti krošnjarjem, ravnotako mestnemu poglavarstvu, ki je odredilo strogo zasledovanje vseh obrtnih prestopkov.

Zbornici gre še posebna zahvala, da nas je povsod in vselej podprla v naši borbi, ravnotako tudi za solidarne nastope v naših stanovskih borbah Zvezi trgovskih združenj in ostalim tovarišem, ki so nas krepili pri našem prizadevanju.

Končno čutim iskreno dolžnost izreči prisrčno zahvalo našemu časopisju, ki je v preteklem letu spremljalo našo borbo in nas podpiralo pri našem stremljenju za izboljšanje gospodarskih razmer.

Poročilo tajnika

Gibanje članstva.

Koncem leta 1936	1315	članov
Koncem leta 1937	1349	„
Prijavilo se je v l. 1937	87	„
Odjavilo	53	„
Dejanski prirastek torej	34	„
Trgovskih sotrudnikov (nic)	920	„

Največji porast zaznamujemo v:
trgovini z mešanim blagom,
modni in konfekciji,
agenturah,
sadjem in živili, itd.

Od leta 1932, ko je nastala kriza, je bil lani prvi porast trgovskih obratovalnic. Nevzdržna in občutna pa je postala konkurenca. Pri nekaterih predmetih so prišle cene na skrajno minimalni zaslužek. Prodaja se celo po lastni ceni, pa tudi v izgubo, samo da se blago spravi v promet.

Administrativno delo.

Uprava in nadzorni odbor sta imela 21 sej. Ostalih sestankov strokovnih skcij, anket ter konferenc itd. je bilo 83, tako da je bil vsak član uprave najmanj dvakrat v tednu na sejah. Spisov se je rešilo 1919, obširnih okrožnic razposlalo 58.

Med najvažnejše sestanke štejemo:

1. Protestno zborovanje proti „Tata“;
2. predavanje o poglobitvi glavnega kolodvora;
3. razprava o mestni trošarini s predsednikom prof. g. Dermastjo in vsemi načelniki sekcij;
4. sestanek s predsednikom Centralnega predstavništva g. Savičem;

5. anketo radi odpiranja in zapiranja trgovin pri kr. banški upravi in Zbornici za TOI;
6. akcija proti krošnjarjem pri g. banu;
7. akcijo v isti zadevi pri predsedniku mestne občine;
8. intervencijo pri finančnem direktorju glede odmere pridobnine itd.

Organizirali smo nove strokovne sekcije, ki so razvidne v uvodnem poročilu. Nekatere kažejo vidne uspehe, dočim se morajo ostale boriti še za povoljno rešitev njihovih predlogov.

Uprava kakor nadzorni odbor sta vselej pokazala največjo pripravljenost iskrenega sodelovanja ter pomoči pri vseh vprašanjih, ki tarejo posamezne stroke.

Veleblagovnice.

Borba proti veleblagovnici „Ta-Ta“ je bila vedno strogo stanaovska, odločna in poštena. Pokazali smo, da se ne damo še zlomiti pred inozemskim židovskim velekapitalom. V tej borbi smo bili v celi državi enotni. To je naš uspeh, na katerega smo lahko ponosni. Če hočemo v bodoče odbiti vse nevarnosti, ki pretijo našemu stanu, potem morajo biti naše vrste vselej take, kakor so ob velikih protestnih prilikah. Vlada je protest gospodarskih krogov deloma upoštevala ter izdala novo uredbo o veleblagovnicah, ki omogoča s 1. I. otvarjanje novih veleblagovnic le v krajih z nad 50.000 prebivalcev.

Monopolizacija in centralizacija.

Ugotavljamo, da se centralizem še vedno pojavlja kljub vsem ostrim protestom gospodarskih organizacij. Naše gospodarstvo je vedno v nevarnosti pred sistematičnim izvajanjem monopolizacije in centralizacije. Zato nam je treba še večje čuječnosti, da nas nove namere v tem pogledu ne presenetijo. Izkušnje nas dovolj uče ter kažejo pot, po kateri moramo v bodoče hoditi ter delovati, če hočemo z velikimi žrtvami in trudom obvarovati pridobljena gospodarska podjetja. Monopolizacija šolskih knjig itd. se hoče izvesti zato, da bo v prestolnici stala največja tiskarna na Balkanu. Če pogledamo, kaj vse je rodil centralizem, vidimo, da se je centraliziralo denarništvo, uveljavile so se skupne banovinske trošarine, izvesti se hoče monopolizacijo šolskih knjig itd., obstoja diktat kartelov, pripravlja se elektrifikacijski fond,

vse večje državne dobave se vrše v Beogradu, končno se je centraliziralo v Beograd vsa finančna sredstva itd., itd.

Iz tega sledi, da je naša borba in ostalih merodajnih činiteľjev za decentralizacijo državne uprave pravična. Ne sme se več dogajati kakor je poročal nedavno ugledni ljubljanski dnevnik, da mora državni uradnik, če hoče premestiti svoj telefon v drugo sobo, vložiti zato posebno pismo vloge v Beograd itd.

Krošnjarstvo.

Navzlic vsem strogim navodilom in naklonjenosti kr. banske uprave in nastopu mestnega poglavarstva ter odločnemu prizadevanju naše zbornice je pojav krošnjarjev z manufakturnim blagom še vedno močan. Zbornica in Zveza nam pomagata v tej težki borbi, pomagati pa nam porajajo tudi člani sami, da to vprašanje spravimo enkrat za vselej z dnevnega reda letnih skupščin.

Obrtni zakon.

Predlogi za spremembo zakona o obrtih je Zbornica na predlog ministrstva trgovine in industrije dostavila vsem združenjem v razpravo, odnosno, da stavijo predloge vsaj do 1. marca. Najvažnejše spremembe bodo podane na skupščini pri poročilu tajnika.

Davki.

O davčni obremenitvi se je že mnogo in se bo še razpravljalo. Dejstvo je, da plača mala Slovenija 14% vseh neposrednih davkov v državi. Ravnotako je glede plačevanja taks. Na trošarini prispevamo 17%. Vse dosedanje statistike glede davčnih dajatev nam narekujejo, da stalno ponavljamo zahtevo za reformo davčne zakonodaje, v smislu predlogov zbornic, ker je praksa pokazala, da se davčni zakoni ne izvajajo povsod enako.

Obvezno zavarovanje trgovcev.

Ker imamo slabe izkušnje glede socialnega zavarovanja, ki sloni na centralističnih uredbah, je uprava soglasno sklenila, da smo le za tako zavarovanje trgovcev, ki bo slonelo na popolni decentralizaciji. Stavili smo zbornici predlog, naj ministrstvo izda okvirno določbo, na podlagi katere prepušča minister banovinam, da uredijo to vprašanje po krajevnih in socialnih prilikah.

Zakon o gospodarskih zadrugah.

Tudi z novim zakonom so ostali stari privilegiji nabavljaj-nih in konzumnih zadrug v škodo trgovstvu. So pa nekatera do-ločila, ki nam dajejo možnost nadzorovanja glede prodaje blaga nečlanom. Z eventualno kršitvijo prepovedi poslovanja z nečlani je v nevarnosti tudi obstoj zadruge same, ker jo bo sodišče lahko razpustilo zaradi prekoračenja delokroga.

Dolžnost trgovcev je, da sami po možnosti nadzirajo poslo-vanje zadrug ter vse konkretne primere prekoračenja zakona sporoče združenju.

Splošno.

Dobili smo trgovinski zakon, ki bo dobil obvezno moč s po-sebnim zakonom. Kakor je znano, je narodna skupščina po dol-gotrajni debati in ostri borbi sprejela ta zakon z nekaterimi iz-premembami na predlog gen. tajnika Zbornice TOI in nar. posl. Ivana Mohoriča, ki se je takrat odločno zavzel za zaščito inte-resov trgovine.

V veljavo je stopila uredba o minimalnih mezdah, ki bo glede trgovskih učencev še dopolnjena.

Ravnotako smo dobili razširitev pok. zavarovanja za celo državo, nadalje važno uredbo o izvajanju zavarovanja delavcev za onemoglost, starost in smrt.

Kmetijske organizacije so prišle tudi do svoje vrhovne sta-novske organizacije, t. j. kmetijske zbornice.

Trgovci z alkoholnimi pijačami so dobili pravilnik o načinu izterjevanja ban. trošarine na vino in žganje.

Važna je odredba o povračilu odtegljajev državnim name-ščencem. Želimo le, da bi finančni minister iz viška državnih dohodkov, o katerih vsak dan čitamo, še v večji izmeri izboljšal prejemke uradniškemu stanu.

Kakor vidimo, je bilo preteklo leto najbolj živahno v soci-alni zakonodaji. Poleg teh je izšlo več drugih zakonov, uredb in naredb.

Poslovno poročilo obsega tudi vse one gospodarske organi-zacije, v katerih sodelujejo naši člani.

Poročilo o sanaciji „Trgovskega doma“

Uvod: Sklep uprave in nadzornega odbora z dne 25. 3. 1957 se glasi:

„Uprava in nadzorni odbor soglasno izrekata sanacijskemu odboru popolno zaupanje za nadaljnje delo ter odobrita znesek din 300.000.— iz razpoložljivih sredstev v roke temu odboru. Pooblaščata ga, da sme v potrebnem primeru najeti tudi posojilo, ki bo potrebno, da se zaščitijo interesi Združenja trgovcev na Trgovskem domu in pridobi stavba v trajno last Združenja.“

Odbor je šel na delo in ga končal, ne da bi bil prisiljen najeti denarno posojilo.

Od uprave izvoljeni sanacijski odbor je obstojal iz gg.: Florjančiča, Medena, Goloba, Rožanca, Volka in Vidmarja. Pozneje sta bila pritegnjena v ta odbor še gg. Jelačin in Škrbec.

G. Florjančič je na seji dne 2. sept. 1957 podal obširno in izčrpno poročilo, v katerem ugotavlja sledeče:

„Ne bom našteval številnih intervencij ter opisoval podrobno delo, ugotavljam samo, da smo vsi člani sanacijskega odbora storili svojo dolžnost. Dolgotrajne pismene in osebne intervencije ter razna pota pri posameznih osebah ter denarnih zavodih itd., naj bodo samo še spomin našega skupnega uspešnega napora ter prizadevanja za srečno rešitev finančnega stanja društva „Trgovski dom.“

Dolg je znašal z obrestmi vred do konca avgusta 1957 din 3,607.910—
Izplačal se je delno s hranilnimi knjižicami,
delno v gotovini din 1,610.910—

Obstoja sedaj še obveznost pri Ljudski posojilnici v znesku	din	550.000'—
po 6% plačljivo v 19 letih.		
Pri Suzorju v znesku	din	470.000'—
po 2% plačljivo v 20 letih.		
Pri Trg. Akademiji v znesku	din	400.000'—
po 1% v 10 letih.		
	Skupaj	din 1,420.000'—

S sanacijsko sekcijo se je torej zmanjšal dolg skoro za 2 miliona.

Amortizacija vseh obveznosti se bo krila iz rednih dohodkov doma, ker so vsi prostori dani v najem po primernih najemninah.

Uvedlo se je strogo varčevanje pri vseh izdatkih. Na prvi pogled izgleda to poročilo kratko. Izogniti pa se ne moremo ugotovitvi večmesečnih napornih pogajanj, intervencij ter vztrajnosti dela sanacijskega odbora.

Topla zahvala gre sanacijskemu odboru za njegov vesten in požrtvovalen trud, predvsem pa g. Florjančiču, našim denarnim zavodom pa za pravo razumevanje.

Sedaj je društvo „Trgovski dom“ rešeno težkih brig, ki jih je imelo pred leti. Želja vseh nas je, da vsakokratna uprava ta dom, v katerem se vzgaja tudi naš trgovski podmladek, vodi in upravlja z globoko ljubeznijo ter v njem še nadalje krepí stanovsko zavest in čast ljubljanskega trgovstva.

Uprava društva „Trgovski dom“

- Predsednik: Ivan Jelačin,
 I. Podpredsednik: Stanko Florjančič,
 II. Podpredsednik: dr. Fran Windischer,
 tajnik: Roman Golob,
 blagajnik: Ivan Železnikar,
 gospodar: Avgust Volk.

člani:

Viktor Meden,	Stane Vidmar,
Franjo Novak,	Anton Verbič,
Zvonimir Lukič,	Anton Žlender,
Joža Štrukelj,	Janko Krek.

Za Zbornico TOI: Ivan Jelačin,
Za Merkur: dr. Fran Windischer,
Za Združenje lj. okol.: Jernej Logar,
Za Pomoč: K. A. Kregar.

Namestniki:

Za Zvezo: Franjo Škrbec,
Za Združenje Ljubljana: K. Čermelj, Bog. Motoh, Dominik
Čebin, Miloš Kompare,
Za društvo Trg. potnikov in zastopnikov: Fran Kolšek,
Lojze Gril.

Nadzorni odbor:

Miha Rožanc, Pavel Fabiani, Viljem Laznik.

Namestniki:

Janko Čepon, Oskar Schmidt, Simon Jurčič.

Naše glasilo „Trgovski list“

V ponedeljek dne 24. januarja t. l. se je vršil v Trgovskem domu polnoštevilno obiskan občni zbor konzorcija „Trgovskega lista“.

Na tem občnem zboru je bila izvoljena nova uprava konzorcija in sicer:

Predsednik: Stane Vidmar, Ljubljana,
I. podpredsednik: Ferdo Pintar, Maribor,
II. podpredsednik: Franjo Novak, Ljubljana,
tajnik: dr. Ivan Pless, Ljubljana,
blagajnik: Joža Verovšek, Ljubljana.

člani predsedstva:

Dominik Čebin, Ljubljana,
Roman Golob, Ljubljana,
Anton Verbič, Ljubljana,
Viljem Laznik, Ljubljana.

Ostale člane uprave tvorijo predstavniki sledečih Združenj trgovcev: Brežice, Celje-mesto, Celje-okolica, Kamnik, Kranj, Laško, Ljubljana-okolica, Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Radovljica, Slov. Bistrica, Slov. Konjice, Sv. Lenart, Škofja Loka, Slovenj Gradec in društvo industrijcev in veletrgovcev.

Nadzorni odbor:

Stanko Florjančič, Ljubljana (načelnik),
Miloš Oset, Maribor,
Joža Hrastelj, Gor. Radgona,
Franjo Sirc, Kranj,
Joža Štrukelj, Ljubljana.

Številne pristopnice trgovskih združenj in posameznih trgovcev v konzorcij pričajo, da se naši trgovci dobro zavedajo pomena lastnega stanovskega glasila in da so pripravljeni za svoje glasilo tudi nekaj žrtvovati.

Ko izrekamo vsem tem zavednim trgovcem in trgovskim organizacijam svoje priznanje, pa moramo tudi opozoriti, da naloge našega stanovskega glasila vsak dan rastejo in da je treba tudi povečati skrb za naše glasilo.

Vidimo, da so še vedno vse glavne zahteve trgovstva ostale nerešene. Ni še konec privilegijev, ni še konec krošnjarstva, nikakor še ni zmanjšan diktat kartelov in tudi davčno breme ni trgovini niti najmanj olajšano. Nasprotno, vsako leto dobivamo nove davščine in stare se zvišujejo. Vrh tega se ubija trgovina z raznimi lokalnimi trošarinami in uvozninami.

Položaj slovenske trgovine postaja zato vedno težavnejši. Javnih investicij je vedno manj. Z lahkoto konkurirajo druga podjetja iz ostalih banovin zaradi manjših javnih bremen s Slovenijo.

Poleg tega se vedno bolj širi centralizacija na gospodarskem polju, ki stalno znižuje zaslužek trgovcev. Preti nam centralizacija šolskih potrebščin, uradnih tiskovin itd., itd.

V vseh teh vprašanjih in borbah za obstanek trgovca se je pokazal kot naš edini in pravi zaščitnik le „Trgovski list“. Toda njegov krog naročnikov še vedno ni tak, kakor bi moral biti.

Zato je naloga vseh trgovcev, da so naročniki svojega stanovskega glasila.

Najmanj, kar moramo zahtevati je, da je vsak trgovec naročnik **tedenske številke, ki stane samo 1 dinar na teden.**

Pred dobrimi 20 leti je bil „Trgovski list“ ustanovljen v Trstu ter prenešen v Ljubljano. Prvi urednik lista je bil g. Zele-
nik, ki nad 10 let ureja Trgovski koledarček. Leta 1923. je prevzel uredništvo tajnik Zbornice za TOI g. dr. Ivan P l e s s, ki je vodil te posle do leta 1952. Koliko truda in požrtvovalnosti je bilo vloženo tista leta v list, je na tem mestu težko povedati, ker primanjkuje prostora.

Seveda se je naš list mogel razvijati le ob krepki podpori naše Zbornice, ki je vsako leto votirala v ta namen po 100.000 din. Pri tem gre največja zasluga predsedniku Zbornice g. Ivanu J e -

lačinu, ki je bil ustanovitelj konzorcija, in kot tak dal „Trg. Listu“ močno materialno podlago.

Zveza trgovskih združenj je določala smer lista. Prejšnja leta je prispevala 25.000 din podpore. Od leta 1452. vodi uredniške posle g. A. Železnikar. Mislimo, da ni odveč, če njegovemu delu tudi v tem poročilu izrečemo priznanje. List je urejevan v splošno zadovoljstvo, članki so vsi na višini, lista ne čitajo samo gospodarski krogi, temveč tudi ostali stanovi, ki črpajo iz lista objektivna poročila o našem gospodarskem položaju.

To bi bila kratka zgodovina „Trg. Lista“, ki mora kakor smo že omenili, postati glasilo slehernega zavednega slovenskega trgovca.

Roman Golob, podpreds. uprave.

Socialni program

Gospodarska moč vsake edinice, v kateri so ljudje združeni je v tem, da je pretežni del združenih, gospodarsko vsaj tako dobro fundiranih, da ni treba s skrbjo gledati naprej na tisti čas, ko se njihova delavnost zmanjša ali jih zadene kaj hujšega.

Država je močna, če je preskrbljeno za primerno eksistenco vsakemu, pa tudi najskromnejšemu državljanu. Prav tako je organizacija veljavna in jaka, kadar je zgrajena na zadovoljstvu vseh ali vsaj večine članov. Ni torej taka družba le v prid posameznim jačjim — ne, ta naj bo zatočišče vseh, ki pripadajo istemu stanu. Vsi naj svojo organizacijo izrabljajo, pa tudi vzdržujejo naj jo vsi.

Bolj kot kdaj poprej, se je v zadnjem času začela kazati potreba po takem naziranju tudi v naših vrstah. Mar nimamo vsak dan znova dokazov, da se nobeden od nadrejenih in odgovornih činiteljev ne poteguje za zasiguranje dostojnega življenja nam in našim rodbinam? Ne govorimo o onih maloštevilnih, ki jim je njihova osebna sposobnost priborila boljše življenjske pozicije. Teh je malo! Več, veliko več pa je onih, ki jim življenje prinaša od dne do dne nove, težke, včasih nepremostljive težave. Marsikoga iz teh vrst zadene nesreča.

Primerjajmo se z drugimi stanovi. Vzporedimo se s svojimi nameščenci. Kdo od nas ima pravico do bolniškega zavarovanja, kje je naše starostno zavarovanje, kam se zatečemo, ko ni več zaslужka? Miloščine so človeka nedostojne. In s kako grenkobo v duši jih sprejema človek, ki je preje s svojim zaslužkom lepo kril svoje življenjske potrebe!

Krivično je tudi, da trgovca, ko postane nesposoben služiti si denar, država ne prizna za svojega varovanca, čeprav ji je za časa svoje delavnosti dajal prispevke v obliki davkov.

Pri vsaki borbi za naše pravice čutimo, kako malo vpliva imamo mi sami pri odločevanju o svoji lastni usodi. Ko gre za delovni čas v trgovskih obratih se uslišijo navadno le želje onih, ki imajo tudi vso socialno in bolniško zavarovanje. Kadar pa se bori mali podeželski trgovec, da bi smel imeti ob nedeljah vsaj

nekaj uric več odprto, ker ob delavnikih ne krije niti režije, so njegove zahteve manj važne, in se mu očita reakcionarstvo.

Če se naš mali trgovec s sadjem hoče obvarovati škode od pokvarjenega blaga in želi prodajati tudi v nedeljo, se mu to ne dovoli. Na drugi strani pa je ta stan, ki se mu z dneva v dan ščipljejo pravice, brez vsake socialne zaslombe. Nihče ne sme trditi, da trgovcu ni potrebna socialna zaščita. Žal so vedno bolj redke vrste onih naših tovarišev, ki se jim ni treba delati skrbi za večer življenja in ki imajo tako utrjen položaj, da prenesejo gospodarske krize ali pa tudi osebne ali rodbinske nesreče. Večina pa je brez jačje osnove in težko ali sploh ne preboli hujših udarcev usode.

Kjer ni druge pomoči je samopomoč in samoobramba prvo in skoro tudi edino sredstvo, da se vsaj malo ublažijo težave.

Organizacije, ki jih trgovstvo ima in jih itak mora vzdrževati, naj se porabijo za doseg o nege, po čemer kriči vsak dan glasneje potreba našega stanu.

Ni to slabost in malodušnost, če sem vse to ugotovil. Parnik, ki gre na morje, ima rešilne čolne in pasove. Pa jih nima zato, kjer so njegovi lastniki in graditelji prepričani, da se bo potopil, ima to le za slučaj — pa tedaj bi se šele videla važnost teh priprav.

Tudi mi glejmo trezno na dejstva, ki jim nihče ne sme odkrkati važnosti. Pripravimo se v svoji samoobrambi tudi za slučaje, ki bodo v bodoče mogoče pogostejše, kot so bili — potrebne naprave, da se ne bomo šele ob nesreči zavedli, da smo pozabili na zavarovanje.

Nesrečni slučaj človeka rad večkrat preseneti. Koliko bolj je, da se imamo kam zateči in nam ni treba obupavati.

Socialni čut je danes bolj razvit in misel za socialne potrebe stanov narašča. Prav je in lepo — saj je bilo tega preje vedno premalo. Tovarištvo, ki pobija y človeku egoizem, naj raste. Stanovska zavednost pa nam nalaga še posebej dolžnost, misliti pri vsem v prvi vrsti na svoj stan.

Misel zgraditi zavetišče za onemogle trgovce v Ljubljani ni nova. Saj smo v stanovskem tisku vsako leto o tem čitali. Ne dajmo pa, da bi ta misel ne rodila konkretnih uspehov. Delo je toliko lažje, kolikor je več dobre volje.

Prepričan sem, da ni več daleč čas, ko bomo začeli govoriti o obliki in zasnovah zavetišča, ki naj bo zgrajeno na trdni želji in volji večine ljubljanskih trgovcev.

Stane Vidmar,
predsednik Zveze trgovskih združenj

Vsedržavni trgovski kongres l. 1938

Letošnje leto bo torej naša bela Ljubljana sprejemala tisoče trgovcev iz vse države, kajti Centralno predstavništvo zvez trgovskih združenj je določilo Ljubljano kot letošnje kongresno mesto. Naša Zveza trgovskih združenj je prevzela veliko nalogo organizacije kongresa v polni zavesti velike odgovornosti, velikega dela, pa tudi velike koristi, ki naj jo prinese ta kongres našemu gospodarstvu.

Jasno je, da pade največje breme dela in skrbi, pa tudi odgovornosti pri organizaciji kongresa na člane ljubljanskega združenja. Jasno je pa tudi, da bo imela Ljubljana tudi največ koristi od kongresa.

Kongres bo združil v Ljubljani za časa veleseljma po dosedanjih cenitvah kakih 5—6000 trgovcev iz vse Jugoslavije in najbrže tudi veliko delegacijo trgovcev iz bratske Bolgarije. Po veliki udeležbi že lahko vidimo, da bo letošnji trgovski kongres naravnost mogočna manifestacija trgovskega stanu, manifestacija, ki naj pokaže, da je doba mlačnosti in nezavednosti trgovcev minila, manifestacija torej, ki bo prepričala vse, da v bodoče ne bo mogoče več prezirati zahtev tega važnega in močnega stanu. Trgovski kongres naj da takšen poudarek vsem našim zahtevam, da ne bo mogel nihče preslišati jih, pokaže naj moč, solidarnost in odločnost naših stanovskih organizacij. Pomeni naj začetek nove dobe za trgovski stan.

Za nas slovenske trgovce pa, zlasti pa za ljubljanske, je organizacija kongresa velika preizkušnja. Zbrati bomo morali vse sile, pokazati skrajno požrtvovalnost, popolno složnost in dokazati bomo morali veliko smisla za organizacijo.

Kongres naj ima za nas mnogo večji pomen kakor ga imajo običajno takšne prireditve. Kot praktični ljudje moramo gledati na takšno veliko prireditev tudi z gospodarskega gledišča. Če se poda v našo Ljubljano kakih 5—6000 trgovcev je pač gotovo, da

bo velik del, če ne večina njih, hotela zvezati to potovanje na kongres s poslovnim potovanjem, ali pa z zabavnim izletom. Zato moramo skrbeti, da bo opravljanje poslovnih zadev, t. j. nakup blaga, oddaja naročil itd. našim tovarišem do skrajnosti olajšano. Zveza je zato stopila v stik z upravo velesejma in dogovorila z njo vse potrebno, da bo letos velesejm zopet tak kakor bi moral biti. Na velesejmu ne bo več nadrobne prodaje blaga, pač pa bo v velikem obsegu zastopana industrija. Velesejmska uprava je z veseljem sprejela iniciativo Zveze in so priprave že v polnem teku. S tem je ustrezno tudi ljubljanskemu trgovstvu, ki je zelo nerado gledalo detajlne prodaje blaga na velesejmu. S tem pa pomagamo velesejmu zopet na višino in ponovno dvignemo zanimanje za to važno institucijo.

Poleg tega pa bo kongresni odbor organiziral za goste obiske industrijskih centrov, posameznih tovarn in drugih podjetij.

Organizirani bodo obiski naših letoviških in zdraviliških krajev in sicer tako, da pokažemo gostom čim več naše lepe Slovenije in jih navdušimo za stalne obiske in letovanja.

V Ljubljani sami pa, bo dela čez glavo, da dostojno spravimo pod streho vse tovariše, da bo prehrana povsod na višini, cene zmerne in postrežba točna in dobra. Ljubljanski trgovci naj za kongresne dni vzorno uredijo svoje izložbe, da bodo naši gosti tudi v tem oziru mnogo videli. Večina njih se bo gotovo pojavila v naših trgovinah kot kupec, saj se s takega potovanja redko kdo vrača domov brez daril za svoje drage.

Za časa kongresa bomo skušali nuditi gostom tudi vpogled v slovensko kulturno delovanje in bo v ta namen potrebno sodelovanje naše opere in drame, naše filharmonije, Glas. Matice, slovenskega kvinteta, akademskega pevskega zbora, Narodne galerije itd.

Kongresni odbor osniva za organizacijo vsega kongresnega dela posebne odbore, kakor: finančni odbor, stanovanjski odbor, prehranjevalni odbor, potovalni odbor, prireditveni odbor, sprejemni odbor in še drugi odbori. V te odbore so vabljeni prav vsi ljubljanski tovariši in je dolžnost vsakogar, da se sam javi za odbor, kjer misli, da bo lahko največ koristil.

Lansko leto bi se imel kongres vršiti v Zagrebu. Radi nezdruženih razmer v organizaciji sami je kongres v Zagrebu odpadel. Javne polemike potem, so pokazale, da so tudi tam uvideli,

da je bila odklonitev kongresa velika napaka. Mi smo kongres sprejeli, ker nečemo napraviti iste pogrške. Zavedamo se poleg važnosti kongresa samega tudi dejstva, da se ob taki priliki najlažje navežejo nove poslovne zveze, zavedamo se, da 5—6000 trgovcev, ki bivajo najmanje tri dni v Ljubljani, pusti vendar-le lepe vsote v mestu, zavedamo se, da nam je tak pritok ne-le dobrodošel, marveč krvavo potreben.

Zato pa hočemo in moramo izvesti organizacijo kongresa vzorno in vestno ter zastaviti vse sile, da ohranimo in dvignemo sloves, ki ga uživajo v celi državi organizacije slovenskega trgovstva. Z velikim zaupanjem gledajo naši tovariši v Ljubljano. Glejmo, da bomo v polni meri opravičili to veliko zaupanje in ne samo izpolnili, marveč prekosili vse nade glede organizacije kongresa.

Zbornica za TOI

Predsednik: Ivan Jelačin,
gen. tajnik: Ivan Mohorič,
referent za trgovino: dr. Ivan Pless,
davčni konzulent: Fran Žagar,
predsednik trgovskega odseka: Albin Smerkoli,

Člani trg. odseka:

J. J. Kavčič, Ljubljana,
Anton Merhar, Ljubljana,
Fran Gorjanc, Kranj,
Ferdo Pintar, Maribor,
Milko Senčar, Ptuj,
Konrad Elsbacher, Laško,
Ivan Rojnik, Slovenjgradec,
Josip Šenica, Domžale,
Anton Fazarinc, Celje,
Martin Plut, Črnomelj,
Jože Hvastelj, Gor. Radgona,
Franjo Taučar, Rakek,
Maks Cukala, Tabor,
Edmund Kastelic, Novo mesto.

Zveza trgovskih združenj dravske banovine

Predsednik:	Stane Vidmar,
I. podpredsednik:	Ferdo Pintar, Maribor,
II. „ „	Franjo Čeh, Murska Sobota,
III. „ „	Franjo Škrbec, Ljubljana,
blagajnik:	Pavel Fabiani, Ljubljana,
tajnik Zveze:	dr. Milko Gornik,

V Zvezi so včlanjena naslednja združenja:

1. Ljubljana,	15. Logatec,
2. Ljubljana-okolica,	16. Maribor des. b.
3. Brežice,	17. Maribor levi b.
4. Celje-mesto,	18. Murska Sobota,
5. Celje-okolica,	19. Ormož,
6. Črnomelj,	20. Ptuj,
7. Dolnja Lendava,	21. Ptuj z okolico,
8. Kamnik,	22. Radovljica,
9. Kočevje,	23. Ribnica na Dol.
10. Kranj,	24. Slov. Bistrica,
11. Krško,	25. Slov. Konjice,
12. Laško,	26. Slovnjgradec,
13. Litija,	27. Sv. Lenart,
14. Ljutomer,	28. Škofja Loka.

Ljubljanski delegati za Zvezni občni zbor:

1. Vidmar Stane,	8. Meden Viktor,
2. Jelačin Ivan,	9. Volk Avgust,
3. Škrbec Franjo,	10. Soss Karel,
4. Florjančič Stanko,	11. Kolšek Franjo,
5. Golob Roman,	12. Laznik Viljem,
6. Verovšek Joža,	13. Krek Janko.
7. Stepič Mirko,	

Slov. trg. društvo „Merkur“

Društveni odbor.

- Predsednik: Dr. Fran Windischer,
I. podpredsednik: Albin Smrkolj, trgovec v Ljubljani.
II. podpredsednik: Anton Škrajner, trgovski sotrudnik
v Ljubljani.
Tajnik: Anton Agnola, trgovec v Ljubljani.
Tajnikov namestnik: Zvonimir Lukič, trgovec v
Ljubljani.
Blagajnik: Josip Krek, knjigovodja v Ljubljani.
Blagajnikov namestnik: Valter Lavrenčič, prokurist
v Ljubljani.
Gospodar: Avgust Jurjovec, trgovec v Ljubljani.
Knjižničar: Anton Agnola.

Odborniki in odbornice:

- Jelka dr. Bretlova, trgovka v Ljubljani.
Fran Dolničar, knjigovodja v Ljubljani.
Pavel Fabiani, trgovec v Ljubljani.
Roman Golob, trgovec v Ljubljani.
Ivan Jeras, trgovski ravnatelj v Ljubljani.
Josip J. Kavčič, (urednik lista) trgovec v Ljubljani.
Ciril Korošec, trgovski poslovodja v Ljubljani.
Fran Kovač, trgovec v Ljubljani.
Janko Krek, trgovec v Ljubljani.
Vilko Lampe, korespondent v Ljubljani.
Ivanka Leskovic, trgovka v Ljubljani.
Dr. Rudolf Marn, načelnik oddelka za trgovino in in-
strijo banske uprave dravske banovine v p. v Ljubljani.
Dr. Ferdinand Majaron, odvetnik v Ljubljani.
Ignacij Novak, trgovec v Ljubljani.
Ivan Orel, trg. sotrudnik v Ljubljani.

Dr. Ivan Pless, tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Ivo Samec, trgovec v Ljubljani.

Karel Seljak, trgovski zastopnik v Ljubljani.

Viktor Šober, trgovec v Ljubljani.

Anton Verbič, trgovec v Ljubljani.

Ivan Widmayer, trgovski nameščenec v Ljubljani.

Saša Železnikar, urednik v Ljubljani.

Pregledovalca računov:

Franc Zelenik, v Ljubljani.

Ivan Železnikar, trgovec v Ljubljani.

Kuratorij podpornega sklada:

Načelnik: Ignacij Novak.

Člana: Avgust Jurjovec in Zvonimir Lukič.

Borzni svet

Predsednik: dr. Slokar Ivan, Ljubljana.
Podpredsednika: Jelačin Ivan, Ljubljana,
Skubec Rihard, Ljubljana.

Borzni svetniki:

dr. Basaj Josip, Ljubljana,
čeč Karel, Ljubljana,
Heinrihar Fran, Ljubljana,
inž. Hribar Boris, Ljubljana,
Kavčič J. Josip, Ljubljana,
Meden Viktor, Ljubljana,
Niklsbacher Ferdo, Ljubljana,
inž. Remec Vladimir, Ljubljana,
Šarabon Andrej, Ljubljana,
Schwinger Rihard, Ljubljana,
Tosti Avgust, Ljubljana,
dr. Vrbanić Djuka, Ljubljana,
dr. Windischer Fran, Ljubljana.

Upravni odbor borznega sveta:

dr. Slokar Ivan, Ljubljana,
Jelačin Ivan, Ljubljana,
Skubec Rihard, Ljubljana,
dr. Basaj Josip, Ljubljana,
inž. Remec Vladimir, Ljubljana,
Schwinger Rihard, Ljubljana,
dr. Windischer Fran, Ljubljana.

Finančni odbor:

Gregorc Ivan, Ljubljana,
Jovan Janko, Ljubljana,
Kralj Anton, Ljubljana,
Ljubić Josip, Ljubljana,
Soršak Anton, Ljubljana.

Razsodišče:

Predsednik: Šarabon Andrej, Ljubljana.
Podpredsednik: Skubec Rihard, Ljubljana.
Tajnik Borze: Kovač Joža.
Pravni tajnik: Antloga Jakob, v. s. s. v p.

Ljubljanski velesejem

Predsednik: B o n a č Fran, industrijalec, Ljubljana.

Upravni odbor:

Predsednik: P r a p r o t n i k Avgust, predsednik Zveze industrijcev, industrijec, Ljubljana.

Podpredsednik: B o n a č Fran, industrijalec, Ljubljana.

Člani:

Arh. C o s t a p e r a r i a Josip, Ljubljana,

D e r m a s t i a Karel, profesor, Ljubljana,

D e t e l a Karel, ravnatelj, Ljubljana,

Dr. D u l a r Milan, ravnatelj Ljubljanskega velesejma, Ljubljana,

I n g. H r i b a r Boris, industrijec, Ljubljana,

J e l a č i n Ivan, predsednik Zbornice za TOI, veletrgovec, Ljubljana,

J o v a n Janko, ravnatelj, Ljubljana,

K r o f t a Hanuš, bančni ravnatelj, Ljubljana,

M o h o r i č Ivan, minister n. r., generalni tajnik Zbornice za TOI, Ljubljana,

D r. M u r n i k Viktor, tajnik Zbornice TOI v p., Ljubljana,

D r. N o v a k Fran, minister n. r., senator, Ljubljana,

O g r i n Ivan, podpredsednik Zbornice za TOI, stavbenik, Ljubljana,

D r. P a v l i n Ciril, ravnatelj Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode, Ljubljana,

T a v č a r Ivan, Ljubljana,

D r. W i n d i s c h e r Fran, generalni tajnik Zbornice za TOI v p. itd., Ljubljana.

Nadzorstveni svet:

Predsednik: M e d e n Viktor, tovarnar, Ljubljana.
Podpredsednik: F r a n c h e t t i Engelbert, brivski mojster,
Ljubljana,

Člani:

M a t e l i č Miroslav, trgovec, Ljubljana.
D r . P l e s s Ivan, tajnik Zbornice za TOI, Ljubljana.
D r . R u p n i k Ivan, magistratni višji svetnik, Ljubljana.

Društvo industrijcev in veletrgovcev

Predsednik: S t a n e V i d m a r.

Odbor:

Josip Ljubič,	Fran Kham,
Miro Agnola,	Fran Heinriher,
Zdenko Knez,	Oskar Schmitt,
Albin Smrkolj,	Jernej Jelenič,
Josip Lavrič,	Josip Čemažar.

Nadzorni odbor:

F r a n c U r b a n c, A n t o n Ž n i d e r š i č.

Uprava TPD „Pomoč“

izvoljena na občnem zboru dne 25. maja 1936 v Ljubljani.

Predsednik: K. A. Kregar, trgovec, Ljubljana.
Podpredsednik: Ivan Bahovec, trgovec, Ljubljana.
Tajnik: Leo Franke, ban. uradnik, Ljubljana.
Blagajnik: Ivan Železnikar, trgovec, Ljubljana.

Člani uprave:

Jurčič Simon, trgovec, Ljubljana.
Krek Josip, knjigovodja, Ljubljana.
Kislinger Hinko, trgovec, Ljubljana.
Čepon Janko, trgovec, Ljubljana.
Fabiani Pavel, trgovec, Ljubljana.
Rus Josip, trgovec, Ljubljana.
Jezeršek Oroslav, trgovec, Ljubljana.

Namestniki:

Elsbacher Konrad, trgovec, Laško.
Kastelic Edmund, trgovec, Novomesto.
Šporn Josip, trgovec, Ježica.
Lajovic Milivoj, Ljubljana.
Zorc Rudolf, trgovec, Ljubljana.

Nadzorni odbor:

Klemenc Franc, trgovec, Ljubljana.
Kos Ivan, trgovec, Ljubljana.
Jeras Egidij, trgovec, Ljubljana.
Kerne Janko, trgovec, Ljubljana.
Pintar Janko, trgovec, Ljubljana.
Florjančič Stanko, trgovec, Ljubljana.
Straus Luce, bančni uradnik, Ljubljana.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani

Predsednik: Janko Krek.

Podpredsednik: Viktor Bogataj.

Tajnik: Andrej Šturm.

Tajnikov namestnik: Ludvik Remic.

Blagajnik: Alojzij Gril.

Blagajnikov namestnik: Franjo Zalokar.

Preglednika računov: Pavel Česnik,

Josip Klanšček.

Ostali odbor:

Jakob Novak,

Fran Urek,

Josip Osojnik,

Rudolf Vidmar,

Franjo Živič.

Pomočniški odbor

Načelnik: Mellitzer Franc.

Tajnik: Povše Ciril.

Podnačelnik: Sitar Alojz.

Gruden Ivan, odbornik.

Blagajnik: Lampič Ciril.

Japel Franc, odbornik.

Blagovič Jože, odbornik.

Namestniki:

Vogelnik Roza,

Žužek Jože,

Starin Franc,

Pirc Jože,

Korče Ludvik,

Dežman Draga.

Nadzorstvo:

Schafer Juri,

Šerjak Anton.

Namestnika:

Megušar Lojze,

Lah Franc.

Zastopstva trgovcev v:

Pokojninskem zavodu:

J. J. Kavčič, Ivan Avsenek, Zdenko Knez.

Delegati za občni zbor Pok. zavoda:

Karel Soss, Ferdo Pintar, Alojzij Sušnik, Al.
Kocmur.

Pri Središnjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu:

Anton Rojina, Ivan Avsenek, I. Kozamernik.

Pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Nobenega.

Pri Borzi dela:

Ivan Bahovec, Stane Vidmar, Fran Heinricher.

V samoupravi boln. blag. TBPD:

Nobenega.

V ravnateljstvu in nadzr. Trg. Bol. in podp. društva:

Pavel Fabiani, Ivan dr. Pless, Albin Smrkolj,
Ivan Avsenek, Karel Soss.

Reklamacijski odbor

Člana:

S m r k o l j Albin, trgovec, Ljubljana,
G o r j a n c Franc, trgovec, Kranj.

Namestnika:

V o l k Avgust, trgovec, Ljubljana,
Č e b i n Dominik, trgovec, Ljubljana.

Davčni odbor

Člana:

V e r b i č Anton, trgovec, Ljubljana,
N o v a k Franjo, trgovec, Ljubljana.

Namestnika:

V i d m a r Stane, trgovec in ind., Ljubljana,
F l o r j a n č i č Stanko, trgovec, Ljubljana.

Častni sodniki pri okrožnem sodišču

B a h o v e c Ivan, trgovec,
B e r c e dr. Janko, podravnatelj Kred. zavoda,
Č e b i n Dominik, trgovec,
Č e s n i k Milan, trgovec,
D e r m a s t j a dr. Josip, gen. tajnik Vzajemne zavaroval.,
E r c e Franjo, podravnatelj Zadružne gospodarske banke,
H i e n g Ernst, trgovec,
G r e g o r i č Beno, trgovec,
G r o m Srečko, spediter,

Krek Janko, trgovec,
Lukič Fran, trgovec,
Martelanc Ivan, tajnik Vzajemne zavarovalnice,
Pavlin Fran dr., ravnatelj Ljubljanske Kreditne banke,
Skala dr. Leon, ravnatelj Zavarovalnice Sava,
Smrkolj Albin, trgovec,
Verovšek Jože, trgovec,
Zemljič Joško, prokurist,
Žlender Anton, trgovec.

Izveček

iz naredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini.

(Službeni list štev. 35 z dne 1. maja 1937.)

Ob delavnikih.

Trgovinske obratovalnice.

Čl. 1.

Trgovinske obratovalnice smejo, kolikor ni v naslednjih členih določeno drugače, biti odprte:

1. V Ljubljani in Mariboru v mesecih juniju, juliju in avgustu od 7 $\frac{1}{2}$ do 12 $\frac{1}{2}$ in od 15—19 ure, sicer od 7 $\frac{1}{2}$ do 12 $\frac{1}{2}$ in od 14 $\frac{1}{2}$ do 18 $\frac{1}{2}$ ure.

2. V ostalih krajih skozi celo leto od 7 $\frac{1}{2}$ do 12 $\frac{1}{2}$ in od 14. do 19. ure.

Čl. 2.

Trgovine z mešanim, špecerijskim in kolonialnim blagom, trgovine z delikatesami in ostale trgovine z živili, kolikor ne veljajo v naslednjem zanje posebni predpisi, kramarske obratovalnice in branjerije, smejo biti odprte vse leto od 7. do 12 $\frac{1}{2}$ ter od 14. do 19 $\frac{1}{2}$ ure, izvzemši v Ljubljani in Mariboru, kjer se te obratovalnice v mesecih juniju, juliju in avgustu popoldne odpirajo ob 15. uri.

Člen 4.

Prodajalci presnega sadja in presne zelenjave, prodajalnice mleka in mlečnih izdelkov, prodajalnice kruha in peciva ter prodajalnice medicarskih izdelkov smejo biti odprte celoletno od 6. do 20. ure, kateri obratovalni čas velja tudi za dostavljanje tega blaga po hišah.

Člen 5.

Slaščičarske prodajalnice ter vzorne in samostalne male prodajalnice, monopoliziranih predmetov smejo biti odprte poleti od 7. do 21. ure, pozimi od 7. do 20. ure.

Člen 7.

Prodajalnice svežega cvetja smejo biti odprte celoletno od 7 $\frac{1}{2}$ do 12 $\frac{1}{2}$ in od 15 $\frac{1}{2}$ do 20. ure.

Člen. 8.

Trgovinsko obratovanje v kioskih, na stojnicah, cestnih križiščih, na nezagrajenih prostorih, vežah, hodnikih in barakah ni dopustno v času, ko morajo biti zaprte druge trgovinske obratovalnice za dotično blago.

Člen 9.

Prodajanje in krošnjarenje po ulicah je pred 7 $\frac{1}{2}$ uro in po 18. uri prepovedano.

Člen 24.

Ob nedeljah in praznikih.

Vse trgovinske in obrtne obratovalnice morajo ostati ob nedeljah v Ljubljani ves dan zaprte, kolikor niso v naslednjem dovoljene izjeme.

Člen 25.

Ob nedeljah dopoldne smejo obratovati:

1. Podjetja za natovarjanje in raztovarjanje blaga na železniških postajah itd.
4. obratovalnice z živlenskimi potrebščinami (člen 38.), one, ki prodajajo tudi drugo blago, morajo biti zaprte.
5. prodajalnice mleka in mlečnih izdelkov.
6. cvetličarne.

Ob nedeljah ves delovni čas.

1. Slaščičarske prodajalnice, bonboniere ter samostalne male prodajalnice monopoliziranih predmetov.

Člen 27.

Ob državnih praznikih mora počivati delo v trgovinskih in obrtnih obratovalnicah:

ves dan:

1. na rojstni dan Nj. Vel. kralja (6. 9.),
 2. na dan zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev (1. 12.).
- V času službe božje, a največ dve uri:
1. Na Vidov dan 28. jun.,
 - 2.) na dan slovanskih apostolov Sv. Cirila in Metoda (5. julija).

Člen 28.

Prav tako morajo biti trgovinske in obrtne obratovalnice zaprte v Ljubljani, Mariboru in Celju na vse verske praznike katoliške veroizpovedi.

Člen 30.

Na badnji dan (24. decembra) in veliko soboto morajo biti obratovalnice iz člena 11 (veletrgovine) ves popoldne, obratovalnice iz čl. 1. ob 17. uri, iz čl. 2. pa ob 19. uri.

Člen 37.

Ne velja pa ta naredba za:

e) kavarne, penzije, bifeje, gostinske obratovalnice itd. Zanje veljajo posebni predpisi.

Člen 38.

Za obratovalnice z življenjskimi potrebščinami se smatrajo one obratovalnice, ki se bavijo izključno s prodajanjem lahko pokvarljivih viktualij, presne zelenjave, presnega sadja, jajc, presnega mesa, presnih rib, zaklane perutnine in divjačine.

Pojem vzornih in samostojnih prodajalnic tobaka in ostalih monopoliziranih predmetov je ugotovljeno v pravilniku min. financ, z dne 30. dec. 1955, Sl. N. 19/III, Sl. L. 119/8 iz leta 1956.

Bonboniere so prodajalnice, v katerih se prodajajo zgolj bonboni.

Člen 39.

V času, predpisanem za zapiranje obratovalnic, morajo biti zaprti vsi vhodi v prostore, ki so določeni za promet s strankami.

Stranke, ki se zatečejo v tem času v prodajalnih prostorih, morajo biti postrežene, a ta posel redoma ne sme trajati delj ko četrť ure po času, določenem za zapiranje obratovalnic.

Člen 40.

Če se opravlja v enem lokalu ali dveh ali več lokalih, ki so med seboj v zvezi, dvoje ali več vrst dela, oziroma stroke, za katere je določen različen delovni čas, velja za ta lokal, oziroma za vse te lokale, delovni čas one vrste dela, ki se opravlja v njem, oziroma v njih, za katero je predpisan krajši delovni čas.

Slovenska knjižnica

6K Z

C 1382/1937

66009002429

COBISS

Osrednja knjižnica Ljubljana